

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Науково-навчальний інститут «Академія вчителів»
Кафедра інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. С. [Signature] директор Навчально-наукового
інституту «Академія вчителів»
ВИГОВСЬКА

«18» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ, ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

рівень вищої освіти _____ третій (освітньо-науковий) _____

галузь знань _____ Д Бізнес, адміністрування та право _____

спеціальність _____ Д2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок _____

освітня програма _____ Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок _____

вид дисципліни _____ обов'язкова _____

факультет _____ економічний _____

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Академія вчителства»
“26” серпня 2025 року, протокол № 6

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

ЛУНЯЧЕК Вадим Едуардович, доктор педагогічних наук, професор кафедри Інноваційної педагогіки, освітніх трансформацій і лідерства ННП «Академія вчителства»

Програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми (керівником робочої групи)
«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Протокол від «26» серпня 2025 року № 1

Гарант освітньо-наукової програми

Людмила НЕЧИПОРУК

Програму погоджено науково-методичною комісією економічного факультету

Протокол від “ 26” серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії

(підпис) Дар'я ЗАГОРСЬКА
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі» складена відповідно до освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» підготовки третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, спеціальності D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі»: формування в аспірантів здатності до інноваційної педагогічно-організаційної діяльності у закладах вищої освіти шляхом розвитку високого рівня їх професійної культури. Дисципліна сприяє оволодінню загальними принципами та методами психологічних і педагогічних наук, їх усвідомленому застосуванню в освітньому процесі та власних наукових дослідженнях у сфері вищої освіти.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Завданням вивчення дисципліни «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі» є сформулювати цілісне уявлення про сучасні теорії та концепції педагогіки і психології вищої школи; розвинути здатність до критичного аналізу освітнього процесу та освітньої політики в контексті трансформацій української та світової вищої освіти; опанувати принципи, методи та інструменти організації ефективного навчання дорослих; ознайомитися з інноваційними освітніми технологіями; сформулювати навички педагогічного проєктування, фасилітації навчання, оцінювання результатів та рефлексивного вдосконалення власної викладацької практики.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Загальна кількість годин: 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
24 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
12 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
-	-
Самостійна робота	
54 год.	78 год.
У тому числі індивідуальні завдання	
не передбачене	

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна

Дисципліна «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі» забезпечує набуття здобувачами освіти таких компетентностей:

- ІК.** Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- ЗК3.** Здатність до мотивації та досягнення спільної мети.
- ЗК4.** Здатність працювати автономно та відповідати за навчання інших.
- ЗК6.** Здатність спілкуватися у професійному середовищі та з представниками інших професійних груп у національному та міжнародному контексті.
- ФК1.** Здатність формувати науковий світогляд у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- ФК5.** Здатність до впровадження результатів власних досліджень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- ФК6.** Здатність до науково-педагогічної діяльності за фахом.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна:

- ПРН3.** Мотивувати та управляти роботою інших для досягнення спільної мети.
- ПРН4.** Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.
- ПРН12.** Бути спроможним реалізовувати проекти, включаючи результати власних досліджень, спрямовані на вирішення актуальних проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.
- ПРН13.** Застосовувати науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність навчального процесу.

1.8. Пререквізити: ОК1 Філософські засади наукового пізнання.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ до курсу. Загальні основи педагогіки, психології та педагогічної інноватики

Предмет, функції та структура сучасної педагогіки. Основні педагогічні категорії: навчання, виховання, розвиток, освітній процес, педагогічна взаємодія. Освіта в умовах трансформації: академічна автономія, цілі сталого розвитку, нова освітня парадигма. Основні напрями сучасної психології. Психологічні закономірності навчання дорослих, мотивація та саморефлексія в академічному середовищі. Поняття «інновація» в освіті, види педагогічних інновацій. Цифровізація, змішані формати, відкриті ресурси як складники педагогічної інноватики. Викладач як науковець, фасилітатор, тьютор, ментор.

Тема 2. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні у контексті Болонського процесу
Цінності та принципи Європейського простору вищої освіти (ЄПВО). Студентоцентроване навчання. Компетентнісний підхід в освіті. Забезпечення якості освіти. Діджиталізація освіти. Розвиток міждисциплінарних освітніх програм та мікрокваліфікацій. Інтернаціоналізація вищої освіти.

Тема 3. Структура та особливості освітнього процесу у вищій школі

Нормативно-правова основа організації освітнього процесу у ЗВО. Структура вищої освіти в Україні відповідно до Європейської рамки кваліфікацій. Освітні програми: розроблення, структура, результати навчання. Організація студентоцентрованого освітнього процесу. Забезпечення якості освітнього процесу.

Тема 4. Психолого-педагогічні особливості навчання здобувачів освіти різного віку

Психологічні особливості навчання здобувачів освіти різного віку. Диференціація та індивідуалізація навчання відповідно до соціальних і особистісних потреб здобувачів освіти. Методи, форми і засоби навчання, найбільш ефективні для здійснення якісної підготовки здобувачів освіти. Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти. Мотивація здобувачів освіти. Особливості покоління Z та Alpha. Міжвікові взаємодії та кооперативне навчання. Психолого-педагогічні виклики в умовах війни, міграції та змін.

Тема 5. Педагогічний дизайн заняття у вищій школі

Поняття педагогічного дизайну: сутність, цілі та функції. Основні етапи педагогічного дизайну навчального заняття. Моделі педагогічного дизайну (ADDIE, 5E, модель Ганьє, SAM). Цифрові інструменти в педагогічному дизайні. Актуальні виклики та перспективи педагогічного дизайну. Універсальний дизайн навчання. Адаптація до онлайн та змішаного навчання.

Тема 6. Сучасні технології навчання здобувачів вищої освіти

Поняття та класифікація освітніх технологій. Відмінності між методами, формами і технологіями навчання. Проектне навчання (Project-Based Learning). Проблемно-орієнтоване навчання (Problem-Based Learning). Технологія змішаного навчання (Blended Learning). Перевернуте навчання (Flipped Classroom). Мікронавчання (Microlearning). Навчання у співпраці (Collaborative Learning). Мобільне навчання. Цифрові технології та онлайн-інструменти. Освітні технології в умовах невизначеності та війни. Виклики та перспективи впровадження сучасних технологій.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Вступ до курсу. Загальні основи педагогіки, психології та педагогічної інноватики	13	4				9	30	2				13
Тема 2. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні у контексті Болонського процесу	15	4	2			9	30					13
Тема 3. Структура та особливості освітнього процесу у вищій школі	15	4	2			9	30					13
Тема 4. Психолого-педагогічні особливості навчання здобувачів освіти різного віку	15	4	2			9		2				13
Тема 5. Педагогічний дизайн заняття у вищій школі	17	4	4			9		2	2			13
Тема 6. Сучасні технології навчання здобувачів вищої освіти	15	4	2			9		2	2			13
Усього годин	90	24	12			54	90	8	4			78

Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Вступ до курсу. Загальні основи педагогіки, психології та педагогічної інноватики	4	2
2	Тема 2. Тенденції розвитку вищої освіти в Україні у контексті Болонського процесу	4	-
3	Тема 3. Структура та особливості освітнього процесу у вищій школі	4	-
4	Тема 4. Психолого-педагогічні особливості навчання здобувачів освіти різного віку	4	2
5	Тема 5. Педагогічний дизайн заняття у вищій школі	4	2
6	Тема 6. Сучасні технології навчання здобувачів вищої освіти	4	2
	Разом	24	8

4. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Спільні та відмінні тенденції розвитку системи освіти країн ЄС та України	2	-
2.	Організація студентоцентрованого освітнього процесу в ЗВО	2	-
3	Диференціація та індивідуалізація навчання здобувачів освіти	2	-
4	Моделювання заняття у ЗВО на основі принципів педагогічного дизайну	4	2
5	Специфіка застосування сучасних технологій навчання здобувачів вищої освіти	2	2
	Разом	12	4

5. Завдання для самостійної роботи

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Проектно-орієнтоване навчання у вищій школі: розробка серії занять з елементами PBL	54	78
2.	Технології змішаного навчання: дизайн серії занять з використанням цифрових інструментів	54	78
3	Дизайн серії занять із використанням технологій навчання у співпраці	54	78
	Разом	54	78

Примітка: Здобувач вільно обирає одну тему проекту відповідно тематики курсу.

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання робочим навчальним планом не передбачені.

7. Методи навчання

У процесі вивчення курсу «Психологія, педагогіка та освітні технології у вищій школі» використовуються такі методи навчання: на лекційних заняттях – пояснювально-ілюстративні методи – лекція, консультація, робота з літературою (науковою, навчально-методичною, нормативною); метод проблемного викладу – бесіди, проблемні завдання; дискусійні методи – дискусія, захист проекту; метод самоконтролю.

За джерелом передачі навчальної інформації: словесні методи (розповідь-пояснення, бесіда, лекція); наочні методи (ілюстрація, демонстрація, мультимедійна презентація); практичні

методи (вправи, проблемні завдання). За логікою передачі та сприймання навчальної інформації: індуктивний та дедуктивний метод. За ступенем управління навчальним процесом: навчання під керівництвом викладача, самостійна робота з додатковою літературою, текстами лекцій, комп'ютерне тестування.

8. Методи контролю

Методи перевірки спрямовані на виявлення рівня навчальних досягнень студентів. Це методи усної, письмової та практичної перевірки:

- 1) Письмові: подання у письмовій формі проєкту.
- 2) Усні: усна залікова відповідь на питання за темами дисципліни.
- 3) Мультимедійні: мультимедійна презентація матеріалу відповідно до теми курсу обсягом 10 слайдів, до 10 хвилин звучання.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання							Екзамен	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Самостійна робота (проєкт) Разом			
5	5	5	5	5	5	30	60	40	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Критерії оцінювання навчальних досягнень з кожної теми

Бали	Опис
5	Здобувач освіти має систематичні та глибокі знання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення й висновки, наводить практичні приклади у контексті теоретичного матеріалу, вміє вирішувати проблемні завдання та обґрунтовувати своє рішення
3-4	Здобувач освіти повністю засвоїв навчальний матеріал, вміє вирішувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення й висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті викладеного матеріалу або допускає незначні помилки у формулюванні термінів та категорій
1-2	Здобувач освіти засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає не повну відповідь на поставлені теоретичні питання, допускається грубих помилок при вирішенні практичного завдання
0	Здобувач освіти не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні питання, не вміє вирішувати практичні завдання

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота (проєкт) – обсяг – мінімум 12000 знаків, відповідно до теми курсу подається на платформу Moodle і оцінюється викладачем максимально у 30 балів відповідно до таких критеріїв:

Критерій 1. Методична грамотність плану-конспекту заняття (0-8 балів)

Оцінюється структура, логіка, обґрунтованість педагогічних рішень.

Бали	Опис
8	План-конспект чітко структурований; є мета, очікувані результати, тип заняття, методи, форми, засоби. Ураховано вікові особливості студентів. Рівень – високий.
6-7	Є всі основні структурні елементи, загалом логічно й грамотно оформлені; помірна деталізація; незначні недоліки.
4-5	Присутні структурні помилки або не всі елементи розкрито; недостатньо обґрунтування вибраних методів.

Бали	Опис
1-3	Недостатньо логіки або наявні серйозні порушення структури; відсутні ключові компоненти заняття.
0	План-конспект відсутній або не має педагогічної цінності.

Критерій 2. Оформлення та якість дидактичних матеріалів (0-6 балів)

Бали	Опис
6	Матеріали відповідають темі та цілям; креативно оформлені; є наочність, цифрові інструменти, інтерактив.
4-5	Матеріали якісні, але менш креативні або частково відповідають темі.
2-3	Обмежений набір матеріалів, прості/шаблонні приклади, без сучасних технологій.
1	Матеріали не відповідають змісту заняття або їх оформлення неякісне.
0	Дидактичні матеріали не подані.

Критерій 3. Якість методичної записки (0-6 балів)

Бали	Опис
6	Глибокий педагогічний аналіз, чітке обґрунтування вибраних рішень із посиланням на теорію та практику.
4-5	Записка логічна, аргументована, хоча менш глибока або не всі аспекти враховані.
2-3	Поверхневе пояснення, мало аналітики або формулювання загального характеру.
1	Дуже загальний опис без аргументації або зв'язку з науковими підходами.
0	Відсутня або беззмістовна методична записка.

Критерій 4. Використання наукових джерел і цитування (0–5 балів)

Бали	Опис
5	Використано ≥ 5 актуальних джерел (останні 5 років); оформлення згідно з обраним стандартом (АРА, ДСТУ тощо).
4	Джерел менше або наявні незначні порушення у цитуванні.
2-3	Обмежене використання літератури або порушено стандарти оформлення.
1	Джерела не відповідають темі або невірно оформлені.
0	Відсутні джерела або наявний плагіат.

Критерій 5. Академічна доброчесність (0–5 балів)

Бали	Опис
5	Робота є унікальною; при використанні сторонніх інструментів (AI, шаблони) це зазначено; дотримано всіх етичних норм.
4	Робота загалом самостійна, незначні недоліки у вказанні джерел/інструментів.
2-3	Часткове копіювання без належного цитування або невказане використання AI.
1	Виявлено недоброчесні практики (без належного оформлення).
0	Виявлений плагіат або робота повністю неавторська.

Критерії оцінювання екзамену

Мінімальна кількість балів, які повинен набрати аспірант – 50% навчального матеріалу семестру – 30 балів. Аспірант допускається до підсумкового семестрового контролю за умови набрання мінімальної кількості – 30 балів. Екзамен складається із тестових завдань різного рівня складності, які розміщені на платформі Moodle.

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують

досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

- онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни;
- участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених темам, дотичним до змісту навчальної дисципліни;
- сертифіковані програми за тематикою, дотичною до змісту навчальної дисципліни, проведені міжнародними організаціями чи університетами.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Власова О. І. Педагогічна психологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів. - Київ, 2013. - 480 с.
2. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. - Київ: Знання, 2005. - 486 с.
3. Мельник Ю. Б. Педагогіка вищої школи: в схемах і таблицях: навч.- метод. посіб. - Харків: НАНГУ, ХОГОКЗ, 2016. - 64 с. doi:10.26697/9789669726063.2016
4. Нові технології навчання : зб. наук. пр. Вип. 94 / Ін-т модернізації змісту освіти, держ. наук. установа ; [голов. ред. Кременський Б. Г. ; редкол.: Бурлачук Л. Ф. та ін.]. - Житомир : О. О. Євенок, 2020. - 337 с.
5. Педагогіка вищої школи. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / [В. Е. Лунячек та ін.]; за ред.: В. Е. Лунячека, Н. О. Ткачової ; ХНУ ім. В. Н. Каразіна. - Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2024. – 343 с.
6. Педагогічна психологія. Навчальний посібник / Сергенкова О., Коханова О., Столярчук О., - Київ: Центр учбової літератури, 2019. – 168 с.
7. Сбруєва, А. А. Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти : навч. посіб. Comparative Higher Education: National, European and Global Contexts : Handbook / Сбруєва А. А. ; Сум. держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. - Суми : СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2021. - 314 с.
8. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. - Київ: Академвидав, 2018. - 456 с.

Допоміжна література

9. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII // База даних “Законодавство України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/ed20180101#Text>
10. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних “Законодавство

- України”/ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905#Text>
11. Даценко Т. Психологічні аспекти формування компетентності педагогічного партнерства вчителя / Вчені записки Університету «КРОК». - 2025. - № (2(78)). - С. 485–490. URL: <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-78-485-490>
 12. Загальна психологія : підручник / за загальною редакцією академіка С. Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. - Київ: Видавництво Людмила, 2025. - 568 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: веб-сайт. URL: <https://dnpb.gov.ua>
2. Міністерство освіти і науки України: веб-сайт. URL: <https://www.mon.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Academia: website. URL: <https://www.academia.edu>
5. Google Scholar: website. URL: <https://scholar.google.com>
6. Scopus database: website. URL: <https://www.scopus.com>
7. Web of Science database: website. URL: <https://webofknowledge.com>